

Regjeringen bør opprette Energi- og miljøteknologidepartementet, skriver **Gard Hopsdal Hansen, Tomas Moe Skjølsvold og Jøran Solli**, Senter for energi og samfunn, Institutt for Tverrfaglige Kulturstudier, NTNU.

Opprett klima- departementet!

DEBATT & INNLEGG

Regjeringen bør opprette et nytt departement. Ved å ta lederskap gjennom et eget departement for energi og miljøteknologi vil vi bli i bedre stand til å koordinere arbeidet med vår tids største utfordring.

For investeringer i ny fornybar energi og miljøteknologi er usikkerheten unødvendig stor. Å bringe teknologiske løsninger fra idé til virkelighet forutsetter investering av tid og penger – vanligvis en hel del. En investering (av tid og/eller penger) blir stort sett gjort på grunnlag av en kalkulering der usikkerhet knyttet til gevinst veies mot usikkerhet knyttet til risiko. Total usikkerhet knyttet til en investering hopper seg opp gjennom møter med en rekke aktører og er et produkt av antallet usikkerheter som omringer og gjennomfører en mulig investering.

Usikkerheten er relativt lav for investeringer der alt er vel etablert og godt dokumentert, fra rammebetingelser, konkurransevilkår, leverandører og brukere til teknisk ytelse. I disse tilfellene kan man anta hvordan andre aktører vil forholde seg til en satsing. Det skyldes dels at

teknologien eller industrien er forankret i solide institusjoner.

Usikkerheten blir større dersom investeringsobjektet er ny teknologi der rammebetingelser, konkurransevilkår, leverandører, brukere og ytelse i liten grad er dokumentert og etablert. Man kan vanskeligere anta hvordan andre aktører vil forholde seg til investeringen.

Fisk, olje og poteter kan langt på vei forholde seg til sine egne departementer. Ny fornybar energi, deres underleverandører og andre aktører, er henvist til en vandring mellom en rekke departementer for å etablere sine egne rammebetingelser. Disse er primært innrettet mot å fasilitere andre næringer.

Aktører innenfor ny fornybar energi og annen miljøteknologi må dermed forholde seg til flere politiske og byråkratiske aktører. De møter mindre forståelse og mer ansvarsfraskrivelse og usikkerhet i hvert møte. De får et betydelig lobbyistisk handikap sammenlignet med for eksempel olje og vannkraft, som har etablerte kanaler og gjensidig forståelse med sitt departement.

Olje- og energidepartementet (OED) har riktignok som oppgave å inkludere ny energi på lik linje med gammel energi.

VIL HA NYE GREP. Gard Hopsdal Hansen (fra venstre), Tomas Moe Skjølsvold og Jøran Solli.

Det er ingen grunn til å tro at de ikke mener alvor. OED står tross alt bak ENOVA, Energi21 og den nylig inngåtte avtalen med Sverige om felles ordning for grønne sertifikater. Dette er viktige steg på vei mot lavutslippssamfunnet. Men det er også grunn til å tro at nye, store utfordringer løses best på egne premisser og ikke innenfor et robust, vel etablert og delvis konkurrerende rammeverk.

Mens vi venter på 2020 og alvoret er det mange innovasjoner og nyordninger som skal på plass. Noen av disse, som CO2-fangst og elektrifisering av sokkelen, er en oppfriskning av dagens energiregime og

Et nytt departement er behørig grep for å understreke at ny fornybar energi og miljøteknologi er like viktig som olje, fisk og poteter

passer sånn sett godt inn i dagens OED, som absolutt bør fortsette å tenke miljø der det er forenlig med departementets kjerneoppgaver. Men for å finne fram til nye svar er det noen ganger best å skrive om oppgaveteksten.

En innovasjon er ikke et rent ingeniørprodukt som nødvendigvis vinner fram i kraft av teknisk ytelse, men en løsning som faktisk fungerer i det samfunnet den er ment å fungere. Det innebærer at teknologi, økonomi, natur og samfunn forøvrig må komme til en felles forståelse av hvor skapet skal stå.

Det er ikke nok å bevilge penger til forskning og utvikling. Det er nødvendig med koordinasjon og lederskap – politikk! Et nytt departement er behørig grep for å understreke at ny fornybar energi og miljøteknologi er like viktig som olje, fisk og poteter. Et slikt departement, la oss kalle det Energi- og miljøteknologidepartementet, vil være et godt redskap for å redusere den totale usikkerheten og, med det, en god plattform for videre privat og offentlig satsing på ny fornybar energi og miljøteknologi.

Veien mot lavutslippssamfunnet er uansett brolagt med usikkerhet og kontroverser om havørn og vindmøller, feed-in og grønne sertifikater, traust energikonservering og sexy framtidsteknologi. Et nytt departement er et sted å fortsette!